

ברוך הוא לגלותה לבניו בזמן שתתעורר הדעת בעולם. כשכל אחד ואחד מִיִּשְׂרָאֵל ישיג דבקות בחכמה העליונה, סוד שמו של הקדוש ברוך הוא, וזהו הטוב שאין לו הפסקה כלל, לעולם ולעולמי עולמים.

פרשת בלק

אֲמוֹנָה אִמּוֹן (ישעיה כה), שנים שהם אחד. אחד גן, ואחד נהר. זה יוצא מעדן, וזה משקה ממנו. הנה כאן כל הסוד הנסתר של האמונה. וְכִמְדֵּנוּ, זה מי שמתעורר בלילה, בשעה שהקדוש ברוך הוא נכנס לגן להשתעשע עם הצדיקים, צריך לומר פסוק זה ברצון הלב, ולכונן בו ברצון: ה' אלהי אתה ארוממך אוֹדָה שִׁמְךָ פִּי עֲשִׂיתָ פֶּלֶא עֲצוֹת מִרְחָק אֲמוֹנָה אִמּוֹן. ואחר כך יאמר, (תהלים קלט) אוֹדָה עַל כִּי נִוְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד. אחר כך, וְנִהְיָ יֵצֵא מִעֵדֶן וְגו'. והינו השבח של החסידים הראשונים כשמתעוררים בחצות הלילה, ואחר כך מסדרים שבחייהם ועוסקים בתורה.

מה הוא שעשועו של הקדוש ברוך הוא? אלא כל הצדיקים עומדים בדיוקניהם, ומתלבשים בגן עדן, בכל יום יום, ורוחצים בטל שבו עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות מתים, וכלם נכנסים אל המשיח, ושואלים מה ששואלים, והרי העירו החברים. אחר כך מתפנסים, ומתעסקים כלם בדעת העליונה, בכל הישיבות של שם. ועליהם כמה מונים. ומתחדשים שם כמה חדושים בתורה. אחר כך יוצאים כלם, ורואים כשבא אליהו אל האבות. הוא יוצא - והם נכנסים ועומדים לפני האבות, ושמים

לגלגלה לה לבניו, בזמנא דיתער דעתא בעלמא. דכל חד וחד מישראל ידביק אדבקותא בחכמתא עילאה, רזא דשמא דקודשא בריך הוא, ודא איהו טיבו, דלית ליה פסיקו כלל, לעלם ולעלמי עלמין. (דף טה ע"ב).

פרשת בלק

אֲמוֹנָה אִמּוֹן, תרי דאינון חד. חד גן, וחד נהר. דא נפיק מעדן, ודא איתשקי מניה. דא הכא כל רזא סתימא דמהימנותא. ואוריפנא, דאי מאן דאיתער בליליא, בשעתא דקודשא בריך הוא עאל בגנתא, לאשתעשעא בצדיקייא, בעי למימר פסוקא דא, ברעותא דלבא, ולכוונא רעותא ביה. (ישעיה כה א) ה' אלהי אתה ארוממך אוֹדָה שִׁמְךָ פִּי עֲשִׂיתָ פֶּלֶא עֲצוֹת מִרְחָק אֲמוֹנָה אִמּוֹן. ובתר כן יאמר, (תהלים קלט יד) אוֹדָה עַל כִּי נִוְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד. לבתר (בראשית ב' י) וְנִהְיָ יֵצֵא מִעֵדֶן וְגו'. והינו שבחא דחסידי קדמאי, כד מתעורו בפלגות ליליא. ולבתר מסדרי שבחייהו, ולעאן באורייתא. שעשועא דקודשא בריך הוא מאי היא. אלא, כל צדיקייא קיימין בדיוקנייהו, ומתלבשין בגנתא דעדן, בכל יומא ויומא, ואתסחן בטלא, דזמין קודשא בריך הוא לאחיא מיתניא. ועאלין פלהו לגבי משיח, ושאלין מה דשאלין, והא איתערו חברייא. לבתר מתפנשין, ומשתדלין פלהו בדעתא עילאה, בכלהו מתיבתי דתמן. ועלייהו כמה ממנן. ומתחדשין תמן כמה חידושים באורייתא. לבתר נפקי פלהו, וחרמאן, כד אתי אליהו לגבי אבהן. איהו נפק, ואינהו

בָּהֶם בַּכֶּמֶה בָּנִים קְדוֹשִׁים
שֶׁסָּבִיבָם, וְכֹלֶם שְׂמֻחִים.

בְּשֻׁנְכֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה, כֹּלֶם עוֹמְדִים
מִתְקַנִּים בְּרָאוּי, וְכֹל הַהִשְׁתַּדְּלוּת
שֶׁהִשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּחִדוּשֵׁי
תוֹרָה. וְתִשְׁקֹתוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּאוֹתָם הַצְדִּיקִים, שֶׁחִדְּשׁוּ
בָּה דְבָרִים. וְהִשְׁתַּעֲשְׂעוּ בָּהֶם,
וְהִשְׁתַּעֲשַׂע בְּאוֹתָם דְּבָרִים. וְכֵן
בְּכֹל צְדִיק וְצְדִיק.

אֲחֵר כֵּךְ כֹּלֶם מִתְתַּקְּנִים זָכָר
וְנִקְבָּה. וְאַחֵר שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הָרִיחַ וְהִשְׁתַּעֲשַׂע בָּהֶם, וּבְכֹל
הַסּוּדוֹת הָלָלוּ שֶׁל הַחֻכְמָה
שֶׁלָּהֶם, מִתְגַּלֶּה עֲלֵיהֶם, וְהֵם
רוֹאִים אֶת אוֹתוֹ נֹעַם ה'. אֲזַי כֹּלֶם
שְׂמֻחִים בְּשֻׁמְחָה רַבָּה, עַד
שֶׁמִּתְפַּשְּׁטִים הֵיוּ וְהָאוֹר שֶׁלָּהֶם.
וּמֵאוֹתָהּ הַמְּשֻׁכָּה שֶׁל זֵיו וְאוֹר שֶׁל
הַשְׂמֻחָה שֶׁלָּהֶם, עוֹשִׂים פְּרוֹת
וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹתוֹ
הַפְּרִי נִכְנָס תַּחַת כִּנְפֵי הַשְּׂכִינָה
עַד הַזְמַן שֶׁצָּרִיךְ.

וְכֵן מִשְׁתַּעֲשַׂע בְּכֹל צְדִיק וְצְדִיק,
וְאוֹמֵר: אֲשֶׁרִי הַמְּלֶךְ שֶׁהַבָּנִים
הָלָלוּ נִבְחָרוּ לְחַלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ. וְקוֹל
מִתְעוֹרֵר מֵאֲמָצַע הַגֶּן שֶׁל הָרִקִּיעַ,
וְקוֹרָא בְּקוֹל חֶזֶק וְאוֹמֵר, (שם קלז)
זָכָר ה' לִבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם
יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוֹ עָרוֹ עַד
הַיְסוֹד בָּה. וְאֲזַי הִלְלוֹת וְהַצְעָקוֹת
שֶׁלוֹ. וְכֹל הַצְדִּיקִים שֶׁשָּׂם
מִתְעוֹרְרִים בְּבִכְיָה.

וְקוֹל מִתְעוֹרֵר מֵאֲמָצַע הַגֶּן שֶׁל
הָרִקִּיעַ, שֶׁנִּשְׁמַע בְּשִׁלֵּשׁ מֵאוֹת
וְתִשְׁעִים רִקִּיעִים, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין
שְׂמֻחָה וְשִׁשְׁשׁוּעַ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֲלֹא בְּשִׁעָה שְׁעוֹמֵד עִם
הַצְדִּיקִים שֶׁשָּׂם. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ נִשְׁבַּע
וְאוֹמֵר, (שם) אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
תִּשְׁפַּח יְמִינִי תִדְבֹּק וְגו', אִם לֹא
אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ

עֲלִין וְקִיַּמִּין קָמִי אֲבָהֶן, וְחִדּוֹ בָּהוּ, בַּכֶּמֶה
בָּנִין קְדִישִׁין דִּי בְּסַחְרֵנִייהוּ, וְחִדָּאן כִּלְהוּ.
וְכֵר עֵייל קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגּוֹ לֵילֵיא,
כִּלְהוּ קִיַּמִּין מִתְתַּקְּנִין בְּדָקָא יָאוֹת, וְכֹל
אֲשִׁתַּדְּלוּתָא בְּמָה דְּאֲשִׁתַּדְּלוּ כֹל הַהוּא יוֹמָא
בְּחִדוּשֵׁי אוֹרֵייתָא. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
תִּיאובְתִּיה בְּאִינוֹן צְדִיקֵינִי, דְּחִדְּשׁוּ בָּה מְלִין.
וְאֲשִׁתַּעֲשַׂע בָּהוּ, וְאֲשִׁתַּעֲשַׂע בְּאִלִּין מְלִין. וְכֹל
בְּכֹל צְדִיקָא וְצְדִיקָא.

לְבַתֵּר, כִּלְהוּ מִתְתַּקְּנִין דְּכֵר וְנִיקְבָּא. וְקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּתֵר דְּאַרְחָא וְאֲשִׁתַּעֲשַׂע בָּהוּ,
וּבְכֹל אִלִּין רִזִּין דְּחֻכְמָתָא דִּילְהוֹן, אֲתַגְלִי
עֲלֵייהוּ, וְאִינוֹן חֲמָאן בְּהַהוּא נֹעַם ה'. כְּדִין
כִּלְהוּ חִדָּאן בְּחִדּוּה סְגִיָּא, עַד דְּמִתְפַּשְּׁטִי
זֵיוָא וְנַהוּרָא דִּילְהוֹן. וּמֵהַהוּא מְשִׁיכּוּ דִּזְיוּא
וְנַהוּרָא דְּחִדּוּה דִּילְהוֹן, עַבְדִּין פִּירִין וְאִיפִין
לְעֵלְמָא דָּא, וְהַהוּא אִיבָּא עָאל תַּחוּת גְּדַפּוּי
דְּשְׂכִינְתָּא, עַד זִימְנָא דְּאַצְטְרִיךְ.

וְכֵךְ מִשְׁתַּעֲשַׂע בְּכֹל צְדִיק וְצְדִיק, וְאָמַר, זִכָּאָה
מִלְכָּא דְּבִנִּין אִלִּין אֲתַבְּרִי לְחוֹלְקִיָּה
וְעַדְבִּיָּה. וְקָלָא אִיתְעַר, מֵאֲמָצַעוֹת גִּינְתָּא
דְּרִקִּיעַ, וְקוֹרָא בְּקָל תְּקִיף וְאָמַר, (תהלים קלז ז) זָכָר
ה' לִבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוֹ
עָרוֹ עַד הַיְסוֹד בָּה. כְּדִין עֲרִטִידוֹ וְקִרְקוֹרָא
דִּילִיָּה. וְכֹל צְדִיקֵינִי דְּתַמֵּן אֲתַעְרוּ בְּבִכְיָה.

וְקָלָא אִיתְעַר מֵאֲמָצַעוֹת גִּנְתָּא דְּרִקִּיעָא,
דְּאֲשִׁתַּמַּע בְּתִלְת מָאָה וְתִשְׁעִין רִקִּיעִין.
בְּגִין דְּלִית חִדּוּה וְשִׁשְׁשׁוּעָא לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אֲלֹא בְּשִׁעָתָא דְּקָאִים בְּהַדִּי צְדִיקֵינִי
דְּתַמֵּן. וּבְגִין דָּא אוֹמִי וְאָמַר, (שם ז) אִם אֲשַׁכַּח
יְרוּשָׁלַם תִּשְׁפַּח יְמִינִי תִדְבֹּק וְגו', אִם לֹא אֲעֲלֶה
אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי. בְּכֹל אֲתֵר דְּאִית

שְׁמַחְתִּי. בְּכָל מָקוֹם שֵׁשׁ שְׁמָחָה
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹל זֶה יוֹצֵא
וְקוֹרֵא.

אִי יוֹצֵא מִשָּׁם, וְעוֹלָה וּמִכָּה
בְּרַקִּיעִים, וְשׂוֹאֵג שְׁאֲגוֹת, עַד
שֶׁכָּל צִבְאוֹת הַשָּׁמַיִם כָּלָם
בְּעֶרְבוּבִיָּה. אִי נוֹשֶׁבֶת רוּחַ וּמִכָּה
בְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעֵץ הַגָּדוֹל, וְכָל
הַעֲנָפִים שֶׁלוֹ מִכֵּים זֶה בָּזָה. וְקוֹל
מִתְעוֹרֵר מִתּוֹךְ נוֹף הָעֵץ וְקוֹרֵא,
(שם קה) זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צִוְּיָה
לְאַלְפֵי דוֹר אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבֵרָהֶם
וּשְׁבוּעָתוֹ לִישָׁחֵק. כִּינֹן שְׁקוֹל זֶה
מִתְעוֹרֵר, שׂוֹמֵעַ אֲבֵרָהֶם הַזֶּקֶן
וּמִתְעוֹרֵר, וְאִי הוּא רָצוֹן הַמֶּלֶךְ,
וּמִתְנַחֵם עִמּוֹ.

בְּשַׁעֲהָ הַהִיא מִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ אַחַת
מִצַּד דְּרוֹם, וְכָל הָרָצוֹן וְהַשְׁמָחָה
וְהַרְפּוּאָה מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. וְאִי
עוֹלָה הַבֶּקֶר, וְעַת רָצוֹן נִמְצָאֵת,
וְנִחַת הִיא לְכָל אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהֵם
בְּבֵית חָלִים. אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁיְּכֻלִּים
לְדַעַת מִהֲסוּדוֹת הַטְּמִירִים,
הַנִּסְתָּרִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, יוֹם אֶחָד הָיִינוּ
הוֹלְכִים בַּמִּדְבָּר, אָנִי וְרַבִּי יְהוּדָה
שָׁמֵן עֹפֹ עָמִי, וְנִכְנְסֵנוּ לַמַּעְרָה
אַחַת, וּמִצָּאֵנוּ שָׁם סֵפֶר עֲתִיק
אֶחָד מִהֲלָמִים הֲרָאשׁוֹנִים. פִּתְחָנוּ
אוֹתוֹ, וּמִצָּאֵנוּ שֶׁהִיא כְּתוּב בְּרָאשׁ
דְּבָרָיו, (ישעיה מב) הֲרָאשׁוֹנוֹת הִנֵּה
בָּאוּ וַחֲדָשׁוֹת אָנִי מַגִּיד. וּבְאֵר
הַפְּסוּק בְּנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, מִיּוֹם
שֶׁעָלָה בְּרָצוֹן הַמַּחֲשָׁבָה לְבִרָא
אֶת הָעוֹלָם.

שָׁמַרְם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כָּל רוּחוֹת
הַצַּדִּיקִים הָיוּ גִּנּוּזִים בַּמַּחֲשָׁבָה
לְפָנָיו, כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּדַמּוּתוֹ.
כִּינֹן שֶׁצִּיר הָעוֹלָם, כָּלָם הִתְגַּלּוּ,
וְעוֹמְדִים בְּדִיוקְנֵיהֶם לְפָנָיו, שָׁם
בְּרוּמֵי הָרַקִּיעִים (מְרוּמִים). אַחַר כָּךְ
נָתַן אוֹתָם בְּאוֹצֵר אֶחָד בְּגֵן הָעֵדֶן
שֶׁלְמַעְלָה. וְהַאוֹצֵר הַהוּא אֵינוֹ
מֵלֵא לְעוֹלָמִים, וְתָמִיד קוֹרֵא:

חֲדָה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, קָלָא דָא נָפִיק
וְקָאֲרִי.

בְּדִין נָפִיק מִתַּמָּן, וְסָלִיק וּבִטַּשׁ בְּרַקִּיעִין,
וְשֵׁאִיג שְׂאוּגִין, עַד דְּכָל חִילֵי שְׁמַיָּא כְּלָהּ
בְּעֶרְבוּבִיָּא. (נ"א בערשורא) בְּדִין נִשְׁבָּא רוּחָא, וּבִטַּשׁ
בְּטַרְפִּין דִּהִיּוּ אֵילָנָא רַבְרָבָא, וְכָל עֲנַפִּין
דִּילֵיהּ בְּטַשִּׁין דָּא בְּדָא. וְקָלָא אֵיתֵעַר מִגּוֹ נוֹפָא
דְּאֵילָנָא וְקָרִי, (שם קה ח-ט) זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר
צִוְּיָה לְאַלְפֵי דוֹר אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבֵרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ
לִישָׁחֵק. כִּינֹן דְּקָלָא דָא אֵתֵעַר, שְׁמַע אֲבֵרָהֶם
סָבָא וְאֵיתֵעַר, בְּדִין אִיהוּ רַעְוָא לְמַלְכָּא,
וְאַתְנַחֵם בַּהֲדִיָּה.

בַּהֲדִיָּא שְׁעַתָּא, אֵיתֵעַר רוּחָא חָדָא מִסְטָרָא
דְּדְרוּם, וְכָל רַעֵי וַחֲדוּתָא וְאַסְוּתָא
אֵיתֵעַר בְּעֵלְמָא. וּכְדִין סָלִיק צַפְרָא, וְרַעְוָא
אַשְׁתַּכַּח, וְנִיחָא אִיהוּ לְכָל אֲסִירֵי מַלְכָּא
דְּאֵינוּן בְּבֵי מְרַעֲיָהּ. זַפְּאָה עָמָא, דִּיכְלִין
לְמַנְדַּע מְרִזִּין טְמִירִין, סְתִימִין דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא.
אָמַר רַבִּי אֲבָא, יוֹמָא חָדָא הוּיָנָא אֲזִילִי
בַּמִּדְבָּרָא, אָנָּא וְרַבִּי יְהוּדָה דְּמֵן עֹפֹ
בַּהֲדִי, וְאַעֲלִינָא בְּמַעְרְתָא חָדָא, וְאַשְׁכַּחנָא תַּמָּן
סֵפֶרָא חָדָא עֲתִיקָא מִיּוֹמִין קְדָמָאִין. אֶפְתַּחנָא
לֵיהּ, וְאַשְׁכַּחנָא דִּיהוּה פְּתִיב בְּרִישׁ מְלוּי, (ישעיה
מב ט) הֲרָאשׁוֹנוֹת הִנֵּה בָאוּ וַחֲדָשׁוֹת אָנִי מַגִּיד.
וְאוֹקִים קָרָא בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא, מִן יוֹמָא
דְּסָלִיק בְּרַעְוִתָּא דְּמַחֲשָׁבָה לְמַבְרִי עֵלְמָא.

רַעֲד לָא אַתְבָּרִי עֵלְמָא, כָּל רוּחִין דְּצַדִּיקָא
הוּוּ גִנּוּזִין בַּמַּחֲשָׁבָה קַמִּיה, כָּל חַד וְחַד
בְּדִיוקְנֵיהּ. כִּינֹן דְּצִייר עֵלְמָא, אַתְגַּלְיִין כְּלָהּ,
וְקִימֵי בְּדִיוקְנֵיהּ קַמִּיה, תַּמָּן בְּרוּמֵי רַקִּיעִין
(נ"א מְרוּמִים). לְבַתֵּר יְהִיב לוֹן בְּאוֹצֵר חַד, בְּגִנְתָּא
דְּעֵדֶן לְעִילָא. וְהִיּוּ אֲוֹצֵר לָא מַלְיָא לְעֵלְמִין,
וְתִדִּיר קָרִי, הֲרָאשׁוֹנוֹת הִנֵּה בָאוּ וַחֲדָשׁוֹת אָנִי